

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: I. Gorlenco)

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

Î N C H E I E R E

7 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primăria municipiului Cahul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ella Simco împotriva Primăriei municipiului Cahul, Consiliul Municipal Cahul, Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Ministerul de Finanțe, Olga Furtună, Vladimir Munteanu cu privire la încasarea prejudiciului material, moral, și cheltuielile de judecată,

împotriva deciziei din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 11 octombrie 2019, Ella Simco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Cahul cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii a indicat că la 9 august 2018 de către agentul constator Olga Furtună, reprezentant a Primăriei mun. Cahul, a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție prin care a fost recunoscută în calitate de contravenientă în comiterea contravenției prevăzute de art. 179 Cod contravențional.

La 5 septembrie 2018 procesul-verbal cu privire la contravenție a fost contestat la Judecătoria Cahul, sediul Central, iar conform hotărârii din 17 octombrie 2018 a Judecătoriai Cahul, sediul Central a fost admisă contestația depusă, a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție din 9 august 2018 și decizia de sancționare în baza acestuia și a fost încetat procesul contravențional. Hotărârea din 17 octombrie 2019 nu a fost contestată de nici una din părți, respectiv la 4 noiembrie 2018 a devenit definitivă.

Reclamanta a menționat că la depunerea contestației a fost consultată de avocat, care ulterior i-a acordat asistență juridică la întocmirea contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție.

A mai specificat că, ulterior, la 28 ianuarie 2019 agentul constator Vladimir Munteanu, reprezentant a Primăriei mun. Cahul, a întocmit un alt proces-verbal cu privire la contravenție prin care a fost recunoscută în calitate de contravenientă în

baza art. 179 Cod contravențional, tot pe același fapte și temeuri, la plângerea aceleiași persoane.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 28 ianuarie 2019 a depus contestație la Judecătoria Cahul, sediul Central, la examinarea cauzei din nou a suportat cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 15 martie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost încetat procesul contravențional, pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională, fiindu-i respinsă contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție.

În dezacord cu aceasta, la 27 martie 2019, a depus recurs la Curtea de Apel Cahul, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea contestației depuse și încetarea procesului contravențional în temeiul art. 441 lit. d) Cod contravențional, din motiv că pentru același fapt și privitor la aceeași persoană există o hotărâre definitivă.

Prin decizia din 25 iunie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a admis contestația depusă de Ella Simco și s-a dispus încetarea procesului contravențional în temeiul art. 441 lit. d) Cod contravențional.

Reclamanta a menționat că a fost nevoită să conteste procesele-verbale cu privire la contravenție și să apeleze la serviciile unui avocat pentru ca să fie asistată la examinarea cauzei contravenționale în cadrul căreia s-a contestat procesul-verbal contravențional, iar ca urmare a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 500 de lei, pentru întocmirea contestației pe prima cauză, 2500 de lei, pentru a doua cauză achitată avocatului care a reprezentat-o în instanța de judecată.

A indicat că dubla incriminare în Republica Moldova constituie o încălcare gravă, or statele care au admis astfel de ilegalități au fost condamnate de CEDO, iar potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care statuează expres că în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma tragerii ilegale la răspundere penală.

Conform prevederile art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul încetării urmăririi penale pe temeuri de reabilitare și practica Curții Europene a Drepturilor Omului, în cauza Ozturk vs. Germania, unde s-a analizat caracterul „penal” al contravenției și a statuat că o eventuală distincție între contravenții și infracțiuni în legislația internă a statelor semnatare ale Convenției, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de aplicare a art. 6 din CEDO care garantează dreptul unui individ la un proces echitabil.

Reclamanta a notat că procesul contravențional i-a cauzat suferințe psihice, care s-au manifestat prin stare de frustrare, stres și revoltă, ca urmare solicită încasarea prejudicial moral, estimând prejudiciul moral cauzat prin aplicarea ilegală în privința sa a contravenției la suma de 1500 de lei.

A solicitat încasarea cheltuielilor de judecată pe care le-a suportat în mărime de 3 000 de lei pe cauza contravențională și suma de 1 500 de lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat.

La 15 ianuarie 2020, reclamanta a depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva Primăriei mun. Cahul, Consiliul mun. Cahul, Ministerului

Justiției, intervenienți accesorii Ministerul de Finanțe, Olga Furtună, Vladimir Munteanu cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul Central s-a admis parțial acțiunea înaintată de Ella Simco; s-a încasat din contul Primăriei mun. Cahul în beneficiul Ellei Simco suma de 3 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

În dezacord cu hotărârea enunțată, la 4 martie 2020, Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea acestuia cu casarea hotărârii enunțate și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Ne fiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 martie 2020 Primăria mun. Cahul a depus cerere de apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului cu casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei decizii de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul a fost restituită cererea de apel depusă de Ministerul Justiției, împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ella Simco împotriva Primăriei mun. Cahul, Consiliul mun. Cahul, Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Ministerul de Finanțe, Olga Furtună și Vladimir Munteanu cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată, în legătură cu faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel stabilite prin încheierea din 19 mai 2020 a Curții de Apel Cahul.

Prin decizia din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul s-a respins ca nefondat apelul declarat de Primăria mun. Cahul. S-a menținut fără modificări hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ella Simco împotriva Primăriei mun. Cahul, Consiliului mun. Cahul, Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Ministerul de Finanțe, Olga Furtună și Vladimir Munteanu cu privire la încasarea prejudiciului moral, material și cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a fost dată o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, fapt ce a dus la emiterea unei hotărâri legale și întemeiate, adoptate cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la proces.

Concluzia primei instanțe privind admiterea parțială a acțiunii fiind justă, având la bază cumulul de probe administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, în corespundere cu prevederile art.130 din Codul de procedură civilă.

Prin prisma art. 1, 3, 6, din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, Colegiul a considerat justificată pretenția privind restituirea cheltuielilor legate de asistența juridică acordată reclamantei în mărime de 3 000 lei, în cazul în care conform bonului de plată seria PL nr. 321288, eliberat de CA „Palencu Victoria” la data de 8 februarie 2019 s-a achitat suma de 500 de lei, pentru întocmirea contestației și bonului de plată seria PL nr. 321293, eliberat de CA „Palencu Victoria” la data de 16 aprilie

2019 s-a achitat suma de 2 500 de lei, pentru acordarea asistenței juridice pe cauza civilă/ contravențională la Curtea de Apel Cahul.

Prin prisma prevederilor art. 383 alin. (3) Cod contravențional, Colegiul a considerat că instanța de fond corect a statuat că suma de 3 000 de lei pretinsă de reclamantă este rezonabilă și constituie cheltuielile care au fost suportate pentru o cauză contravențională, iar ca urmare aceste cheltuieli de asistență juridică sunt necesare, reale și rezonabile ca mărime și întemeiat a fost dispus de a fi recuperate.

Colegiul a specificat, în ceea ce privește pretenția Ellei Simco cu privire la recuperarea prejudiciului moral în mărime de 1500 de lei, că instanța de fond corect a statuat că reclamanta nu a prezentat probe care să certifice suferințele fizice și psihice, sau că a avut de suferit pe plan social, profesional și familial și care i-ar fi afectat viața normală, liniștită și fericită la acel moment.

Argumentele invocate de Simco Ella întru motivarea necesității reparării prejudiciului moral, poartă un caracter declarativ, formal, fără a avea careva suport probatoriu, or unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor. Totodată, fiind necesar ca să fie motivate circumstanțele cauzei care justifică acordarea unei reparații, această motivare însă, să nu fie teoretică și iluzorie.

La 27 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Primăria mun. Cahul a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la 30 septembrie 2020 și a expediat-o participanților la proces la 17 octombrie 2020 (f.d. 164), or, la materialele cauzei lipsind dovada de recepționare a acesteia de către participanții la proces.

Astfel, recursul declarat la 27 noiembrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 1 februarie 2021 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 174), or, până la examinarea cauzei careva referințe în adresa instanței de recurs nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Primăria mun. Cahul, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria mun. Cahul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă,

din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Primăria mun. Cahul, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Primăria municipiului Cahul, împotriva deciziei din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat